VAATETUSALAN OPETUKSEN HAVAINNOLLISTAMINEN KUVAOHJEIDEN AVULLA

Hannele Teurokoski

Ammatillisen opettajankoulutuksen
kehittämishanke
Maaliskuu 2014
Ammatillinen opettajakorkeakoulu
Tampereen ammattikorkeakoulu

TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU
Tampere University of Applied Sciences

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Teurokoski, Hannele
Vaatetusalan opetuksen havainnollistaminen kuvaohjeiden avulla
Opettajankoulutuksen kehittämishanke 20 sivua
Maaliskuu 2014

Vaatetusalan ammattiopetuksessa opettaja joutuu opetusta suunniteltaessa miettimään, miten hän voisi havainnollistaa opetustaan. Tämä tulee erityisesti esille opetuksessa työohjeiden antamisen yhteydessä. Monet opiskelijat eivät osaa lukea annettuja työohjeita pelkän viivapiirustusten pohjalta. Työohjeiden eri vaiheiden havainnollistamisen keinona on mahdollista käyttää valokuvia, joista ilmenevät eri työvaiheet.

Kehittämishankkeen tavoitteena oli esitellä ja arvioida valokuvattujen työtapaohjeiden käyttämistä vaatetusalan opetuksen tärkeimmissä vaiheissa. Työvaiheen eteneminen valokuvattiin vaihe vaiheelta ja niistä koottiin A4 -kokoisia kuvakortteja, joihin liitettiin lisäksi kirjallinen selkokielinen ohjeistus. Opetusmateriaalin tarkoituksena oli luoda selkeät ja mielenkiintoiset ohjeistukset, joita on opiskelijan helppo seurata ja joihin hän voi vielä myöhemminkin palata. Selkeät ja havainnollistavat ohjeistukset auttavat ymmärtämään eri työvaiheiden etenemistä.

Tiedän näiden ohjeiden helpottavan myös opettajan työtä, koska läsnäolotuntien vähäisyydestä johtuen työvaiheiden toistoon ei ole tarpeeksi aikaa. Helppotajuiset ja mielekkäät ohjeet oppilaalle antavat opettajalle mahdollisuuden lisäohjaukseen sitä tarvitseville.

Asiasanat: vaatetusalan opetus, opetuksen havainnollistaminen

SISÄLLYS

1 JOHDANTO 4
2 OPETUKSEN LÄHTÖTILANNE 7
2.1 Innostuneet käsityöläiset 7
2.2 Erilaiset opiskelijat 7
3 BEHAVIORISTINEN JA KONSTRUKTIVISTINEN OPPIMISTAPA 9
4 KEHITTÄMISHANKKEEN TOTEUTTAMINEN 11
4.1 Opetuksen toteutus oppilaitoksessa 11
4.2 Opetuksen havainnollistaminen kuvaohjeiden avulla 11
5 OPISKELIJOIDEN ANTAMA PALAUTE OPETUSTAVASTA 14
6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA 16
LIITE 18
LÄHTEET 19

1 JOHDANTO

Kehittämishankkeen aluksi tarkastelen hankkeen etenemistä omien kokemusteni pohjalta. Aiheeni perustuu vaatetusalan ohjeistuksen erilaiseen esitystapaan. Vaatteiden valmistus on monella tapaa vaativaa: se vaatii myös sen valmistajalta paljon. Vaatteen valmistuksessa täytyy olla kolmiulotteista hahmottamiskykyä, sorminäppäryyttä ja paljon kärsivällisyyttä.

Alkunsa työtapakortti-idea sai käytännön opetustyössä havaitusta tarpeesta harrastajien parissa. Heillä oli intoa ja halua oppia, mutta vain vähän ompelukokemusta ja yleensä he eivät tunteneet ammattia eivätkä ammattisanastoa.
Oman opiskelun myötä sain mahdollisuuden tutustua opetukseen erilaisissa havainnointi- ja harjoittelupaikoissa, jolloin huomasin, että oppilaitoksien opetuksessa on paljolti samoja ongelmia kuin harrastajien parissa.

Tällaiset selkokieliset valokuvalliset ohjeistukset helpottaisivat varmasti muitakin kuin erityistä tukea tarvitsevia opiskelijoita, jotka eivät selviä kirjoitetusta ohjeistuksesta, tai eivät ehkä taida niin hyvin ammattisanoja tai edes suomen kieltä.

Aikanaan olen käynyt kolmevuotisen vaatturikoulun. Lisäksi olen vuosien varrella hakeutunut erilaisiin lisäkoulutuksiin, jotka täydentävät kädentaidon osaamistani. Vaatturikoulun jälkeen halusin teatteriin töihin, mutta tarjolla oli vain ”pätkätöitä”. Kerran sattui silmiini ilmoitus uudesta koulutuksesta eli näyttämöpukulinjasta. Sinne siis, vuosi lisää opiskelua, mutta se oli ala jonne halusin. Jo ennen kuin opiskeluvuosi päättyi, minua pyydettiin käymään yhteen Suomen suurimmista teattereista ja sain vakituisen työn. Nyt olin unelma-ammatissani. Suoritin työn ohella vaatturikisällin ja -mestarin tutkinnot, sekä ompelijamestarin tutkinnon.

Nyt sitten heräsi näyttämöpukulinjan opettajan kiinnostus ja hän pyysi minua vetämään kokeeksi yhden miesten vaatetusta koskevan kurssin Espooseen. Hänen kommenttinsa oli, että saisin kokemusta siitä mitä se opettaminen oikein on. Ilmeisesti olin opiskeluaikanani haastanut opettajaani useamman kuin kerran, koska olin jäänyt hänen mieleensä. Tämä kokeilu on sitten poikinut useita

jaksoja niin miesten puvun tekemisen peruskursseja kun historiallisten miestenasujen kurssejakin.

Nämä näyttämöpukulinjan opiskelijat ovat täydennyskoulutuksessa ja heillä on takana joku vaatetusalan peruslinja. Pääasiassa he kuitenkin ovat tehneet vain naisten asuja ja asusteita. Selvyyden vuoksi kerrottakoon, että vaikka kyseessä on vaatteiden teko, niin ompelijoiden ja vaattureiden työtavat poikkeavat jonkun verran toisistaan. Kursseilla opetan siis miesten vaatteiden tekemistä vaatturin työtavoilla.

Kun sattuma puuttui peliin, niin sain lisää opetuskokemusta kolmannelta sektorilta eli kansalaisopiston puolelta. Mukava aikuisten ryhmä sai minut jatkamaan ja nyt sitäkin on jatkunut jo monta vuotta.

Vuosien varrella ajatus opettamisesta on kypsynyt - ehkä minusta saattaisi olla opettajaksi. Olen ehkä ”hullu heittäytyjä”, koska lähdin haastamaan itseäni vielä pedagogisten opiskeluun. Haluan kuitenkin itselleni varmuutta opettajuuteen. Tämä opettajuus ja kehittämishankkeeni kulkevat siis käsi kädessä.

Kehittämishankkeen tarkoituksena oli tuoda opetukseen erilainen esitystapa työn etenemisestä. Tällä toiminnallisella kehittämishankkeella halusin tuoda yhden erilaisen tavan opettaa vaatetuksen vaikeita työvaiheita. Oma kokemukseni kansalaisopiston harrastajaryhmien opetuksessa on antanut kimmokkeen tälle hankkeelle.

Kurssille hakeutuu innokkaita harrastajia, joilla ei ole ammatillista osaamista eikä tietoa ammattisanastosta. He ovat kuitenkin halukkaita oppimaan ja tekemään asioita myös omin päin, kunhan saavat oikeanlaisen ohjeen käsiinsä.
Olen vuosien varrella tehnyt heille koosteita erilaisista työtavoista valokuvaamalla työvaiheen kerrallaan. Kuviin olen vielä liittänyt tekstin, jonka uskon selventävän työn etenemistä. Tein siis erilaisia kuvallisia työohjekortteja.

Tänä päivänä vaatetuksen opetuksessa on paljon opiskelijoita, joilla on erilaisia oppimisvaikeuksia. On myös selvää, että opettajien vähennetyt läsnäolotunnit tekevät työvaiheiden toistojen tekemisen mahdottomaksi ainakin opettajan oh-

jauksessa. Mikäli opiskelijan oma kiinnostus ei kanna harjoitteluun ja työn toistamiseen, jää yhden harjoitteen tekeminen tulevaisuuden kannalta liian vähäiseksi.

Uskon siis, että näistä kuvalla ja tekstillä varustetuista opetusaineistoista on hyötyä myös henkilöille, jotka eivät pysy syystä tai toisesta opetuksen rytmissä mukana tai haluavat tehdä työtä omalla ajalla ja/tai omaan tahtiin. On myös selvää, että oppijat ovat erilaisia. Joillekin asia selviää kerran työjärjestyksen kuultuaan, toiselle se jää näytön jälkeen selväksi, ja joku haluaa lukea työjärjestyksen tai poikkileikkauskuvan. On myös meitä, joiden täytyy kerrata työvaihe uudestaan ja uudestaan. Tähän ei opettajan aika riitä.

Nykypäivänä meillä on mahdollisuus löytää monenlaisia ohjeita ja ohjeistuksia verkostakin; harvat opiskelijat pystyvät samanaikaisesti seuraamaan liikkuvaa kuvaa näytöltä ja toistaa työtä itse omalla ompelukoneella. Usein käy niin, että kun asian tarkastaa tietokoneelta, on siitä ainakin osan jo unohtanut ompelukoneelle päästyään.

Uskon, että kuva kuvalta selitetyt työohjeet, jotka voi ottaa ompelukoneen työpöydälle ja katsoa aina uudestaan ja uudestaan, auttavat monia asiasta kiinnostuneita harrastajia ja myös heitä, joilla on kuullun tai luetun asian ymmärtämisessä vaikeuksia, suorittamaan tarvittavat vaikeatkin työvaiheet.

2 OPETUKSEN LÄHTÖTILANNE

2.1 Innostuneet käsityöläiset

Olen useita vuosia vetänyt erilaisia kädentaidon kursseja henkilöille, jotka ovat olleet innostuneita käsillä tekemisestä, mutta eivät välttämättä ole saaneet minkäänlaista koulutusta alalle. Heillä ei ole ollut käsitystä ammattisanastosta, joten aikaisemmin opiskeluaikanani tekemät poikkileikkauskuvat ja työjärjestykset eivät ole olleet käytettävissä heidän opetuksessa. Olen kyllä kärsivällinen opettaja ja jaksan selittää asian uudestaan ja uudestaan, mutta kurssilaisissa on aina joukossa ujoja henkilöitä, jotka eivät halua olla vaivaksi tai eivät halua näyttää osaamattomuuttaan. He eivät uskalla kysyä uudelleen, miten joku vaikea työ tehdään ja he valmistavat tuotteen omalla tavallaan tai jättävät sen kokonaan tekemättä, kuten taskut. Näitä henkilöitä ja heidän tekemistään ajatellen halusin itse auttaa kurssilaisia ja ryhdyin valokuvaamaan työvaiheita aina vaihe kerrallaan.

Näistä lähtökohdista olen tehnyt heille erilaisia oppimista helpottavia kuvasarjoja valokuvaamalla ja liittämällä niihin selventävän ohjetekstin. Pikkuhiljaa olen saanut aikaiseksi monta ”työvaihekorttia” jotka voi ottaa esille, kun vaikka vasta suunnitellaan tuotetta. Olen kehottanut opiskelijoita tekemään itsellensä kuvasarjan tueksi oman protokappaleen, niin seuraavan kerran esimerkiksi taskujen valmistus on jo huomattavasti helpompaa. Kehittämishankettani suunnitellessa tulin tulokseen, että tällaiset kuvasarjat varmasti palvelisivat myös erityistä tukea tarvitsevia henkilöitä.

2.2 Erilaiset opiskelijat

Nykyisin opiskelija aineksessa on hyvin paljon henkilöitä, jotka syystä tai toisesta tarvitsevat erityistä tukea opetuksessa. On jopa kokonaisia erityistä tukea tarvitsevia luokkia esimerkiksi kädentaidoissa. Erityisen tuen tarve tulee esiin monella tapaa. On henkilöitä, joilla on lukemisen ja kirjoittamisen vaikeuksia, puhutun ja kirjoitetun tekstin ymmärtämisen vaikeuksia mm. maahanmuuttajat, sekä esim. keskittymiseen liittyviä ongelmia.

Tätä tukea tarvitsevien henkilöiden ryhmää ajatellen, helpot ja yksityiskohtaiset kuvalliset työohjeet saattavat tavoittaa heistä useita. Vaikka henkilö ei ymmärtäisi luettua ohjetta, hän voisi ymmärtää kuvia. Sama koskee niin vajavaisen kielitaidon omaavaa kuin lukihäiriöistäkin. Myös henkilö, joka ei pysty keskittymään pitkiä aikoja yhteen asiaan, voi seurata kuvista ja selkokielisestä tekstistä ohjeistusta myöhemmin.

Tämän kehittämishankeprojektin myötä olen tarjonnut opettamisajatusta kädentaidon oppilaitoksille. Oppilaitoksien opetussuunnitelmaan kuuluu muun muassa takin ja jakun valmistus, jossa voisin opettaa erilaisia työvaiheita. Katson, että opettajan tärkein tehtävä opettamisessa on varmasti opiskelijan uteliaisuuden herättäminen oppimiseen. Opettajan on muokattava opittavan aiheen sisältö sellaiseksi, että opiskelija pystyy ne ottamaan omakseen ja hyödyntämään oppimaansa tulevaisuudessa valmistaessaan tuotteita.

Opiskelijoiden kanssa olen toiminut niin, että aluksi jaan heille monisteet tulevasta työtehtävästä. Seuraavaksi näytän heille valmiin tuotteen ja sen työvaiheen esim. taskut, joka heidän on tarkoitus valmistaa. Ajatuksena siis, että oppilaille tulisi heti käsitys siitä minkälainen tuote tai sen osanen heidän tulisi aikaansaada. Tämän jälkeen ompelen heidän kanssaan taskun vaihe vaiheelta itse näyttäen. Kun on saatu aikaiseksi yksi tasku, sen jälkeen he voivat tehdä toisen taskun seuraten työohjekortista kuvaohjeistusta. Yleensä takeissa on kaksi taskua molemmilla puolilla etukappaletta ja on hyvä, että molemmat taskut tehdään samalla kerralla.

3 BEHAVIORISTINEN JA KONSTRUKTIVISTINEN OPPIMISTAPA

Kädentaitojen oppimista voidaan luonnehtia erilaisten oppimisteorioiden pohjalta. Behavioristinen oppimistapa on varmasti tällaisen jo pitkään ammatissa toimineen näkökulmasta se oikea. Kädentaitoja vaativissa ammateissa tärkeätä on tekeminen. Pidän itse ”oppipojasta mestariksi” ajatuksesta. Haluan siis näyttää kuinka työ tehdään vaihe vaiheelta. Kaikilla kädentaidon aloilla pätee tämä sama asia. Ensin täytyy oppia yksi työtapa kunnolla ja sen jälkeen voi ruveta soveltamaan oppeja vapaammin. Valitettavasti tämän päivän opetusmaailmaan tällainen pitkäkestoinen opettaminen ei enää luonnistu.

Konstruktivistisessa oppimisessa opiskelija ottaa itse vastuun omasta oppimisestaan. Opiskelija on siis aktiivinen, ratkaisee ongelmat, tekee havaintoja, ennen muuta hän rakentaa oppimista jo aiemmin opitun pohjalle. Näin tapahtuu myös esim. takin valmistuksessa. Opiskelijalla on jo tieto perusompelusta, mutta kuinka perustekniikalla edetään taskun valmistukseen?

Tätä konstruktiivista opetustapaa eli kokonaisesta pienempiin osiin pilkkomista pidän hyvänä erilaisten vaatetuksen työtapojen opetuksessa. Olen ajatellut, että tätä opetustapaa käyttäen saisin erilaisten opiskelijoiden taidot esiin. Monet opiskelijat ovat kyllä taitavia tekijöitä, kunhan pääsevät alkuun tekemisessä. Monesti heiltä puuttuu rohkeus aloittaa, koska ovat aiemmin epäonnistuneet jossakin annetussa tehtävässä. Kun ei saa aloitetuksi, niin ei tule valmista ja siitä seuraa kierre.

Opettajana minun on siis luotava opiskelijalle sellaiset puitteet jotka edesauttavat hänen oppimistaan ja herättävät hänen kiinnostuksensa tekemiseen. Pyrin siis edesauttamaan oppimista selkeillä ohjeilla ja havainnollistamisella eri työvaiheita oikea-aikaisesti. Opettajana katson omaavani ammatissani niin hyvät taidot, että pystyn ohjaamaan myös niitä opiskelijoita, jotka etenevät opiskelussa erilaisessa rytmissä.

Oppimista parantaa tekemällä oppiminen. On tärkeätä, että opiskelija ymmärtää harjoitustöiden tärkeyden. Hänen tulee itse vastata oppimisestaan eli työvaihei-

ta täytyy toistaa ja harjoitella. Taitojen oppiminen tulee vain riittävällä harjoittelulla. Mänty toteaa (2012, 103) seuraavaa:

> *”Koulutuksen ajatellaan ja toivotaan tuottavan muutosta yksilössä. Nuoren, joka on läpikäynyt jonkun koulutuksen, tulisi olla jollakin tavalla erilainen, kun sen joka ei ole saanut koulutusta.”*
> *”Erityisopetuksen tavoitteena on tukea yhteiskuntaan integroitumista. Tavoitteen saavuttamiseksi tehdään jokaisen yksilön osalta paljon työtä.”*

Tuo ajatus, jonka hän on pukenut selkeäksi ja ymmärrettävään muotoon, on ollut itselläni jo pitkään myös päällimmäisenä, kun olen opettaessani tavannut henkilöitä, joille kaikki tekeminen ei ole itsestään selvää.
Tästä syystä olen jo usean vuoden tehnyt erilaisia oppimista helpottavia työohjeita ja toivonut, että niistä on apua vielä tulevaisuudessakin, eikä vain siinä hetkessä.

Opetusmateriaalin tekemisessä olen käyttänyt kameraa ja olen ottanut kuvia työn etenemisestä vaihe kerrallaan. Kuvat olen koonnut arkeiksi, joissa on kuvasarja numeroituna ja kuviin on liitetty lyhyt kuvaus työvaiheesta kirjallisesti. Nämä kuvat ja selkokieliset ohjeet auttavat opiskelijaa kulloisessakin työvaiheessa.

> Hannu Virtanen (2012, 135) toteaa, että *piirros on useimmiten helpompi hahmottaa kuin valokuva, jossa lyhennykset, valot ja varjot voivat aiheuttaa epäselvyyttä.*

Itse kuitenkin olen huomannut, että selkeä värikuva auttaa hahmottamaan työvaiheen paremmin. Totta tietenkin on, että kuvakulmiin kannattaa kiinnittää huomiota. Samoin Virtanen kertoo myös, että kuvateksti kannattaa pitää lyhyenä.

On mukava huomata, että ilman hyviä ohjeitakin, joilla tehdä opetusmateriaalia, olen mielestäni onnistunut ompeluohjeiden tekemisessä. Opiskeluni myötä, kun olen tutustunut ammattilaisen opetusohjeistuksen tekemiseen, saan varmasti myös näihin itseni tekemiin ohjeistuksiin vielä paremman ilmeen.

4 KEHITTÄMISHANKKEEN TOTEUTTAMINEN

4.1 Opetuksen toteutus oppilaitoksessa

Sovin keväällä 2013 erään oppilaitoksen opettajan kanssa, että saan pitää hänen opiskelijoillensa opetusharjoittelutunnit, jolla voisin arvioida tekemieni työkorttien toimivuutta opetuksessa. Alustavasti sovimme, että tekisimme takeissa yleisesti käytetyn kansitaskun.

Opiskelijaryhmässä oli yhteensä 14 eri kulttuuritaustaan kuuluvaa opiskelijaa, joilla ei ollut kovin paljon kokemusta ompelutyöstä.

Opetukseni lopuksi opiskelijat vastasivat kyselyyn (kts liite 1). Sen tavoitteena oli kartoittaa, miten opiskelijat (N=14) kokivat opetukseni ja käyttämäni materiaalit.

4.2 Opetuksen havainnollistaminen kuvaohjeiden avulla

Tiesin, että työ etenee opiskelijoiden kanssa muutenkin hitaasti, joten ohjeistin heitä ennakkoon tarvikkeiden leikkaamisessa. Pyysin heitä leikkaamaan taskun reunuslistat, taskun kannen osat ja taskunpussin, sekä miehustaosan. Näin pääsimme heti tarkastelemaan valmista taskua ja työkuvia. Valitettavasti ennakkoon annettua ohjeistusta ei ollut otettu tosissaan, tai ainakin osalla asia oli syystä tai toisesta tekemättä.

Aloitin tunnin kuitenkin niin kuin olin ajatellut. Kerroin työtehtävän kulusta ja tarkastelimme takkia, jossa oli samankaltaiset taskut, joita he sinä päivänä valmistaisivat. Tämän jälkeen jaoin ohjeet, ja ne jotka olivat tarvikkeet leikanneet, aloittivat taskutuksen. Osa opiskelijoista etsi vielä kankaita ja leikkeli tilkkuja, mutta osa lähti jo kokeilemaan osaamistaan kuvien avulla.

Pääsimme vihdoin siihen vaiheeseen, että kerroin mikä työvaihe kannattaa tehdä ja koska. Samoin kerroin, miksi joku on tärkeätä tehdä nyt ja milloin tehdään toisin. En lähde tässä kertomaan työn etenemistä vaihe vaiheelta, mutta huomasin, että olin heidän kanssaan hiukan malttamaton. Näytin helposti parikin

työvaihetta saman tien ja kun he menivät omalle paikalleen valmistamaan taskua, niin osa asiasta oli unohtunut. Sen seurauksena ymmärsin, että valmistus pitää pilkkoa vieläkin pienempiin osiin kuin harrastelijoille. Kuvat kuitenkin toimivat hyvin toista taskua tehdessä. Moni tytöistä osasi lukea kuvia ja ohjeistusta ja heidän tarvitsi vain harvoin kysyä kuvien tarkoitusta. Huomasin, että minulle on ollut tosi paljon apua harrastajien kanssa toimimisessa kehittyneistä taidoista.

Seuraavassa esittelen muutaman erilaisen sivun työohjekorttien ohjeistussivuista.

Ensimmäisessä ohjeistuksessa valmistetaan takkiin paikkatasku sisäsaumalla. Toisessa ohjeistuksessa käsitellään muotosauman ompelua tukitilkun avulla ja kolmannessa ohjeistuksessa valmistetaan kantti- eli napinläpitaskua.

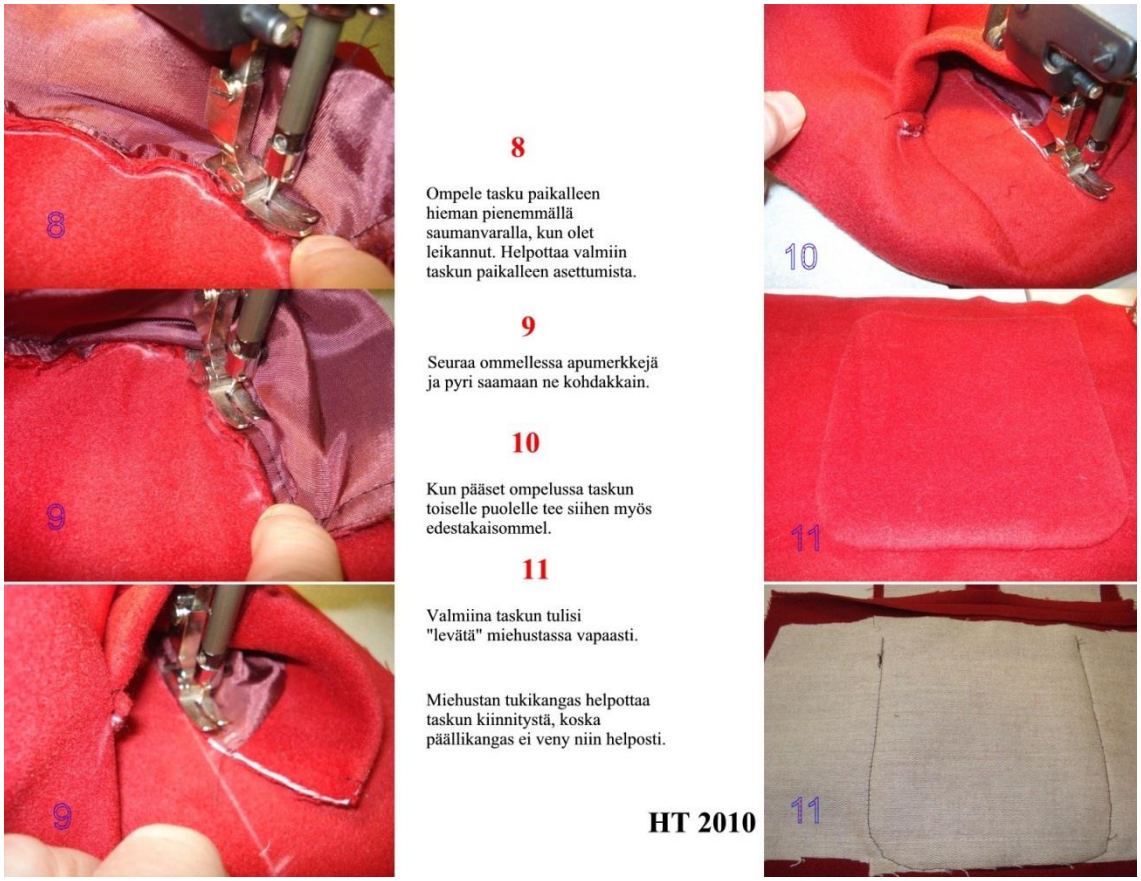

Kuva 1. Yksi sivu työtapakorteista, jotka käsittelevät paikkataskun ompelua sisäsaumalla.

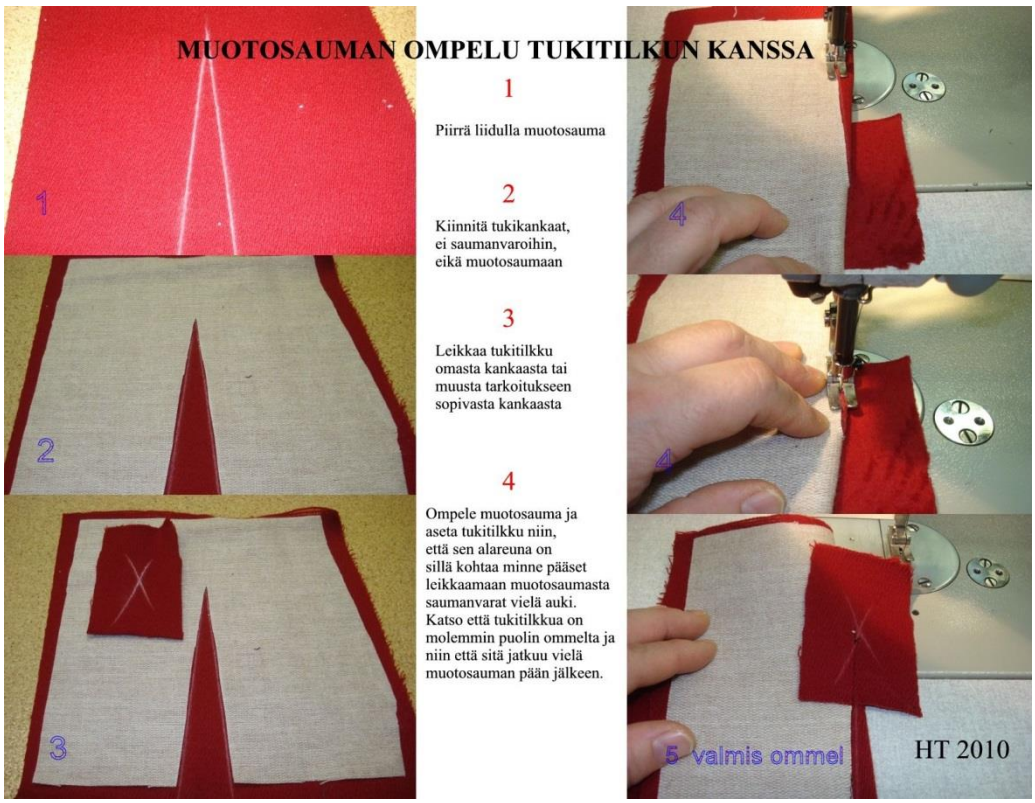

Kuva 2. Yksi sivu työtapakortista jossa, opetellaan muotosauman ompelua tukitilkun kanssa.

Kuva 3. Yksi sivu työtapakortista jossa opetellaan napinläpi- eli kanttitaskun ompeleminen.

5 OPISKELIJOIDEN ANTAMA PALAUTE OPETUSTAVASTA

Alun perin oli opettajan kanssa sovittu, että kerään päivän päätteeksi opiskelijoilta palautetta. Opettaja ohjeisti, että laita vain muutama kysymys ja mieluummin kehittämistarpeista, niin saan parhaiten palautetta. Liian laaja kysely jää täyttämättä tai tulee ”ihan sama” vastauksia.

Opiskelijat saivat palautekaavakkeen ja sen jälkeen, kun ne oli täytetty, halusin heiltä vielä suoraa henkilökohtaista palautetta. Ja suoraa palautetta kyllä tuli. He pitivät opetustyylistäni, joka oli heidän mielestään rauhallinen, mutta osa kritisoi juuri sitä, että pidin asioita itsestään selvänä. Tässä kyllä olen huomannut parantamisen varaa myös muilla kursseilla. Se että itse osaan ja teen paljon, tuo minulle tunteen, että asiat ovat helppoja ja kaikkihan ne osaavat.
Opiskelijat pitivät myös siitä, että jaksoin neuvoa asian uudestaan, jos he eivät jotakin ymmärtäneet, mutta pitivät kuvallisia työkortteja hyvinä juuri siksi, että ei tarvinnut aina kysyä varsinkin, jos jäi tekemisissä muusta ryhmästä jälkeen.

Opiskelijat toivat esille seuraavia seikkoja:

Varaudu siihen, että tasoja on monia.
Tiedät mitä opetat ja tykkäät työstäsi.
Työn näyttäminen alusta loppuun toimii hyvin pienessä ryhmässä
Toimii hyvin pienellä ryhmällä, entä kun on paljon väkeä?
Hyvä selostus, miksi on hyvä tehdä ja mitä. Kaikki työtavat perusteltuja.
Hauska kerrontatapa, asiapohjaista tekstiä…
Pelkällä näyttämisellä asia ei avautunut
Työtapakortit pitäisi saada värillisinä, eivät toimi ”harmaina”

Yleisesti ottaen opiskelijat olivat tyytyväisiä, koska negatiivisia kommentteja opetusmateriaalista ei tullut monta. Ainoana harmina he kokivat kopioiden ”harmauden”, koska ompelumateriaalivalinnassa en ollut osannut ottaa huomioon, että oppilaitoksissa ei saa tulostaa värikopioita. Sellainen kommentti kyllä kuului, että tällaisia työtapakortteja pitäisi olla muistakin työvaiheista kun taskuista.

Tämä näiden kuvallisten työtapakorttien kokeilu antoi itselleni uskoa, että vaikka tällä hetkellä on paljon opetusmateriaaleja, niin tällaisellekin opetusmateriaalilla

on käyttöä. Opiskelijat pitivät niitä yleisesti selkeinä ja juuri se työpisteellä pitämisen mahdollisuus tekee työstä joustavaa. Jos ei osaa lukea kirjallista ohjetta, saattaa kuvasta aueta aivan toisella lailla kun sellainen on käytettävissä.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Tämä oma opiskelu on laajentanut valtavasti opettajuuden näkemistä. Niin kuin eräs opiskelija kerran sanoi; ”että mitä enemmän kuulee eri opettajien kokemuksia opettajuudesta, sitä epävarmemmaksi tulee siitä, onko tämä kuitenkaan minun juttuni”. Itse liikun myös kahden vaiheilla. Tällä hetkellä nautin niistä vähäisistä opetustunneistani aikuisten ja ”melkein aikuisten” parissa. Kuitenkin miettiessäni tulevaisuutta ja opettajuutta usko itseeni horjuu.

Haluaisin mielelläni ottaa opetusvastuuta esimerkiksi syrjäytyneistä nuorista, jotka eivät tiedä mitä tehdä. Ajatuksissani on, että esimerkiksi nuorten työpajan kaltaisessa monien mahdollisuuksien projektissa oma ammattitaitoni olisi suuri plussa. Tällaisen ”konkarin” ohjauksessa he ehkä löytäisivät uuden tien ammattiin, jos heille suotaisiin siihen mahdollisuus. Minulla on kokemusta ja ikääkin sen verran, että uskon olevani uskottava.

Olenko kuitenkaan valmis kaikkeen siihen, mitä opettajuuden mukana tulee? Tarkoitan sitä muuta pyöritystä, joka seuraa, kun on vakituinen tuntiopettaja. Vierailijana voi olla läsnä opiskelijalle kaiken aikaa ja keskittyä opetukseen ja vakituiset opettajat hoitavat paperityöt ja muun byrokratian.

Työtapakortit opetuksessa on ollut itselleni hieno kokemus. On ollut hyvä huomata, kuinka erilaiset opiskelijat eri yhteyksissä ovat saaneet rohkeutta toteuttaa vaativiakin työvaiheita näillä ohjeilla. Olen myös saanut paljon hyvää palautetta eri-ikäisiltä ja erilaisilla valmiuksilla varustetuilta opiskelijoilta. Varsinkin he, joilla on erilaisia oppimisvaikeuksia, ovat antaneet hyviä vinkkejä kuinka vielä parantaa ”kuvitusta”. Myös esim. Selkokielen käsikirja (Virtanen 2012) on tuonut lisää näkemystä selkokielestä ja sen hyödyntämisestä opetuksessa, kuinka ohjetekstiä tulee kirjoittaa.

Tämän opettajakoulutuksen ansiosta olen päässyt moniin erilaisiin oppilaitoksiin havainnoimaan ja harjoittelemaan ja se on auttanut minua näkemään opetusta opiskelijoiden, mutta myös opettajan näkökulmasta.

Tulevaisuuden haaveena on, että voisin tehdä lisää ohjeistusta, ehkä jopa oppikirjaksi saakka. Tällainen kirjaprojekti kuitenkin vaatii yhteistyötahoja ja tekijöitä kaveriksi. Ainakin työtapakortteja tulee lisää kansalaisopiston kurssilaisten iloksi, joten aika näyttää kuinka käy itse kirjaprojektin. Selvityksen alla onkin tuo kirjan kirjoitusmahdollisuus.

Esimerkiksi: Opetushallituksen rahoitus/Opetus- ja kulttuuriministeriön avustukset, kuten harkinnanvaraiset ESR-kehittämisohjelmat. EU:n rakennerahasto ohjelmat, sekä Suomen kulttuurirahasto myöntävät apurahoja, samoin Aalto-yliopisto Helsingin kauppakorkeakoululta voi anoa opetusmateriaaliapurahaa. Sitran rahoitushankkeissakin saattaa olla mahdollisuuksia.

Hämmästyksekseni luin, että esim. Selkokeskus ei myönnä apurahaa oppikirjan tekoon. Ilmeisesti täytyy selvittää paljon näitä termejä, joilla apurahaa anotaan, jotta tulee oikein ymmärretyksi ja mahdollisuudet apurahaan saamiseen paranevat. Mahdollisuuksia siis apurahaan varmasti löytyy jos ja kun kirja/opetusmateriaalit tulevat ajankohtaiseksi. Toki olisi hyvä saada vaikka joku oppilaitos yhteistyötahoksi, jolloin apurahat olisivat helpommin perusteltavissa.

LIITE 1

Palautekysely opiskelijoille.

Opiskelijoiden oman opettajan vinkistä, laadin kysymyksiä vain muutaman, näin opiskelijoille ei tulisi kynnystä vastata kyselyyn.
Opiskelijoita ryhmässä 14 joista lomakkeen palautti 9 opiskelijaa.

Palaute opettajalle

- Kerro kolme tapaa jolla kehittäisin opetusmateriaalia
- 1_____
  _____
- 2_____
  _____
- 3_____
  _____

- Kommenttisi opetuksesta

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

LÄHTEET

Mänty, T. 2012. Koulutus integraation tukena. Teoksessa Ladonlahti, T. & Pirttimaa R. (toim.) Erityispedagogiikka ja aikuisuus. Vantaa: Hansaprint Oy, 71 - 108

Oppimiskäsitykset. Luettavissa: http://oppimateriaalit.jamk.fi/oppimiskasitykset/oppimiskasitykset/konstruktivistinen-oppiminen/ Luettu 7.4. 2014

Salakari, H. 2007. Taitojen opetus. Saarijärvi: Saarijärven Offset

Virtanen, H. 2012. Selkokielen käsikirja. Tampere: Tammerprint Oy